

ULUSLARARASI DENİZ VE KIYI FOLKLORU SEMPOZYUMU

International Symposium on Marine and Coastal Folklore

5-7 Ekim 2023

MUĞLA

BİLDİRİ KİTABI
Proceeding Book

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL

Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI

T.C. ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ
BAŞKANLIĞI

TÜRK DİL KURUMU

MUĞLA
SÜLEYMAN DEMİREL
ÜNİVERSİTESİ

ULUSLARARASI DENİZ VE KIYI FOLKLORU SEMPOZYUMU

International Symposium on Marine and Coastal Folklore

5-7 Ekim 2023
MUĞLA

BİLDİRİ KİTABI
Proceeding Book

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL ◆ Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ
BAŞKANLIĞI

T.C.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu **Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı**
Yayını: 646 Bilimsel Toplantılar: 217

ISBN: 978-975-17-5791-3

Editörler: Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL, Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR Uluslararası
Deniz ve Kıyı Folkloru Sempozyumu Bildiri Kitabı

©Atatürk Kültür Merkezi - 2024 E-Yayın

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı

Ziya Bey Caddesi No: 19, 06520 Balgat - Ankara Tel: 0312 284 34 18

Belgegeçer: 0312 284 34 65 Internet: www.akmb.gov.tr

Grafik Tasarım: Himmet Aksoy

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ AYDIN SAYILI KÜTÜPHANESİ **KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI**

Uluslararası Deniz ve Kıyı Folkloru Sempozyumu (1. : 2023 : Muğla,
Türkiye)

Uluslararası deniz ve kıyı sempozyumu bildiri kitabı / editör : Mehmet
Naci Önal, Nebi Özdemir .— 1. Baskı .— Ankara : Atatürk Kültür
Merkezi Başkanlığı , 2023.

288 sayfa : fotoğraf, şekil, harita ; 24 cm .— (AKDITYK Atatürk Kültür
Merkezi Yayını ; 646 . Bilimsel Toplantılar; 217)

Bibliyografik bilgi içerir.

ISBN: 9789751757913

1. DENİZCİLİK -- TÜRKİYE -- KONGRELER
2. KİYILAR -- TÜRKİYE -- KONGRELER.
3. DENİZCİLİK -- EKONOMİK YÖNLER -- TÜRKİYE --KONGRELER
4. DENİZCİLİK -- SOSYAL YÖNLER -- TÜRKİYE -- KONGRELER
5. KİYILAR -- TURİZM -- TÜRKİYE -- KONGRELER
6. DENİZCİLİK -- TARİH -- TÜRKİYE -- KONGRELER

I. Önal, Mehmet Naci II. Özdemir, Nebi III.ea. IV.dizi

390.109561

Uluslararası Yayınevi Beyannamesi

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı 1983 yılında kurulmuş olup 40 yıldır uluslararası düzeyde faaliyet göstermektedir. “Tanınmış Uluslararası Yayınevi” kategorisinde yer alan AKM; yayımladığı özgün bilimsel kitaplar, çeviri eserler (Almanca, Çince, Fransızca, İngilizce, Rusça vd.) ve bilimsel süreli yayınlar ile çalışmalarını ulusal ve uluslararası alanlarda yürütmeye devam etmektedir.

AKM tarafından yayımlanan eserler, Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almakta; dünyanın en geniş çevrim içi kamu erişim kataloğu olan Worldcat.org’da dizinlenmektedir. Yayınlarımızla ilgili ayrıntılı bilgiye akmb.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

SEMPOZYUM KURULLARI

ONUR KURULU

Prof. Dr. Derya ÖRS
Dr. Zeki ERASLAN
Doç. Dr. Adem UZUN
Prof. Dr. Dursun Ali TÖKEL
Prof. Dr. Fatma Ahsen TURAN
Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL
Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR

DÜZENLEME KURULU

Dr. Zeki ERASLAN
Prof. Dr. Turhan KAÇAR
Doç. Dr. Adem UZUN
Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL
Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR
Prof. Dr. Mohamed JOUILI
İ. Evre ÇORUH
Ömer ÇAKIR

EDİTÖR KURULU

Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL
Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Fatma Ahsen TURAN
Prof. Dr. Dursun Ali TÖKEL
Prof. Dr. Foued LAROUSSE
Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI
Prof. Dr. Mohamed JOUILI
Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL
Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR
Dr. Abdelaziz MUSALLIM

İÇİNDEKİLER

Takdim.....	III
Sempozyum Programı.....	V
Zaman ve Mekân Bağlamında Deniz Hamamları.....	1
<i>Prof. Dr. Fatma Ahsen Turan</i>	
Kıyı Folkloru Bağlamında Marmaris.....	13
<i>Doç. Dr. Sibel Turhan Tuna</i>	
Müjdecî Balık Masalında Kültürel Göstergeler.....	31
<i>Doç. Dr. Aysun Dursun</i>	
Divan Edebiyatında Keşî-Nâme ve Sahilnâmelerde Deniz ve Kıyı Folkloru.....	41
<i>Prof. Dr. Dursun Ali Tökel</i>	
Karadeniz Yöresinde Folklorik Bir Değer Olarak Hamsi.....	61
<i>Prof. Dr. Bekir Şişman</i>	
Mayıs Yedisi Bayramları ve Giresun Ordu Trabzon Kıyı Folklorunda Ritüel-Bereket-Arınma.....	75
<i>Doç. Dr. Mehmet Akif Korkmaz</i>	
Türkçe Ders Kitaplarında Deniz ve Deniz Kültürü.....	101
<i>Dr. Öğr. Üyesi Bahadır Gülden – Prof. Dr. Mehmet Ali Akıncı</i>	
Osmanlı Kültürünün Balkan Folkloru ve Özellikle Arnavut Folkloru Üzerindeki Etkileri.....	109
<i>Prof. Dr. Lindita Xhanari Latifi</i>	
Sinop'ta Deniz ve Denizcilikle İlgili Geleneksel Halk Bilgisi.....	127
<i>Doç. Dr. Songül Çek</i>	

Uluslararası Deniz ve Sahil Kültürü Araştırmaları ve Kültürel Ekolojik Hareketler.....	159
<i>Prof. Dr. Nebi Özdemir</i>	
Talassofobi'nin Mitolojik Temelleriyle Biçimlenen Gemi Süslemeciliği.....	181
<i>Doç. Dr. Mustafa Gürbüz Beydiz</i>	
The Humanization of Fish in Arabic Fairy Tales: A Totem Survivals.....	207
<i>Prof. Dr. Mohamed Jouili</i>	
The Folklore of the Southern Mediterranean Shore: Harrāgas' Popular Songs in North Africa.....	213
<i>Dr. Lazhar Jouili</i>	
Akbük / Muğla Deniz Bayramı ve Kültürlerarasılık	225
<i>Prof. Dr. Mehmet Naci Önal</i>	
Mersin'de Balıkçılık ve Balıkçı Folkloru.....	247
<i>Prof. Dr. Nilgün Çıblak Coşkun</i>	
Çanakkale Kıyı Balıkçılığına Dair Geleneksel Ekolojik Bilgi.....	265
<i>Prof. Dr. Mehmet Ali Yolcu</i>	
Doğu Karadeniz'de Unutulan Bir Balıkçılık Türü İrmakçılık (Havyarcılık) ve "Gemiciler Kalkalım" Türküsü.....	273
<i>Doç. Dr. Mustafa Aça</i>	

TAKDİM

Başkanlığımız bir Bilim ve Kültür Akademisi niteliğinde olup Türk kültür ve medeniyeti üzerine araştırma, yayın, tanıtım, teşvik ve ödüllendirme faaliyetlerini sürdüren, devletin ve toplumun öncelikleriyle yakından ilgilenen bir Kurum olarak Anayasanın 134 maddesi çerçevesinde Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunu kuruluşuna dâhil olarak 1983 yılında kurulmuştur. Türk kültür ve medeniyetini bilimsel yöntemlerle araştıran, tanıtan, yayan ve bu alandaki kişi ve kuruluşları destekleyip onlarla iş birliği yapmayı önceleyen ve görev alanına ilişkin farklı disiplinlere mensup yetkin bilim insanlarını bir araya getiren Kurumumuz, ulusal ve uluslararası düzeyde çok sayıda kongre, sempozyum, panel, çalıştay ve konferans düzenlemiştir.

Bu amaçlar doğrultusunda Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı olarak, yine önemli bir etkinliğe imza atarak ülkemizin deniz ve kıyılarına ait eşsiz mirasa katkıda bulunmak ve deniz ve kıyı folklorunun önemini vurgulamak amacıyla 5-7 Ekim 2023 tarihleri arasında Muğla'da “Uluslararası Deniz ve Kıyı Folkloru Sempozyumu”nu düzenledik. Sempozyum, farklı disiplinlerden akademisyenleri, araştırmacıları ve sanatçıları bir araya getirerek deniz ve kıyı folklorunun çeşitli yönlerini incelemek ve bu alandaki bilgi alışverişini teşvik etmek için önemli bir platform oluşturdu.

Sempozyumun ana temalarından birini oluşturan deniz ve kıyılarımız, Türk halkının yaşamında her zaman büyük bir öneme sahip olmuştur. Bu topraklarda yaşayan insanlar, denizin sunduğu bereketi, ticaretin can damarı olarak kabul etmiş ve hayatlarının vazgeçilmez bir parçası haline getirmiştir. Denizcilik, balıkçılık ve kıyı köylerinin kültürel mirası, kuşaktan kuşağa aktarılan değerli hikâyeler, ritüeller ve inanışlarla şekillenmiştir. Bu kadim ilişki, folkloru da derinden etkilemiş, nesilden nesile aktarılan ve geleneksel inançları, değerleri, hikayeleri ve sanat biçimlerini içeren zengin bir miras oluşturmuştur.

Sempozyumun diğer önemli bir teması “Deniz ve Kıyı Folklorunun Korunması ve Yaşatılması” idi. Bu çerçevede, deniz ve kıyı folklorunun tarihsel kökenleri, farklı ülkelerdeki gelenekleri, günümüzdeki durumu ve geleceği gibi konularda bildiriler sunulmuştur.

Sempozyum, deniz ve kıyı folklorunun korunması ve gelecek nesillere aktarılması için önemli bir adım teşkil etti. Sempozyumda sunulan bildiriler ve gerçekleştirilen tartışmalar, bu alandaki bilgi birikimini artırdı ve gelecekteki araştırmalar için önemli bir kaynak oluşturdu.

Sonuç olarak Uluslararası Deniz ve Kıyı Folkloru Sempozyumu, deniz ve kıyı folklorunun önemini vurgulayan ve bu alandaki bilgi alışverişini teşvik eden önemli bir etkinlik oldu. Bu sempozyumun bildiri kitabının deniz ve kıyı folkloruna dair bilgi ve farkındalığı artıracığına ve bu alandaki araştırmaları teşvik edeceğine inanıyoruz.

Saygılarımızla.

Dr. Zeki ERASLAN
Atatürk Kültür Merkezi Başkanı

SEMPOZYUM PROGRAMI**ULUSLARARASI
DENİZ ve KIYI FOLKLORU
SEMPOZYUMU****INTERNATIONAL SYMPOSIUM
ON MARINE and COASTAL
FOLKLORE****1. Gün B Salonu (5 Ekim 2023 Perşembe)****15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Salonu B salonu****10.00-10.10:** Saygı duruşu ve İstiklal Marşı**10.10-10.20:** Yüksek Kurum ve Bağlı Kuruluşlar Tanıtım Filmi**10.20-11.00: Açış Konuşmaları**

Dr. Zeki ERASLAN - Atatürk Kültür Merkezi Başkanı

Prof. Dr. Turhan KAÇAR - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörü

BE Prof. Dr. Derya ÖRS - Yüksek Kurum Başkanı (Teşrifleri Halinde)

11.00-11.15: Ara**11.15-12.15: 1. Oturum (Deniz Oturumu)****Oturum Başkanı:** Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL

Prof. Dr. Fatma Ahsen TURAN

Zaman ve Mekan Bağlamında Deniz Hamamları

Doç. Dr. Sibel TURHAN TUNA

Kıyı Folkloru Bağlamında Marmaris

Doç. Dr. Aysun DURSUN

*Müjdedi Balık Masalında Kültürel Göstergeler***12.15-12.30: Tartışma****12.30-14.00: Yemek Arası**

ULUSLARARASI DENİZ ve KIYI FOLKLORU SEMPOZYUMU

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON MARINE and COASTAL FOLKLORE

14.00-15.15: 2. Oturum (Kıyı Oturumu)

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Fatma Ahsen TURAN

Prof. Dr. Dursun Ali TÖKEL

Divan Edebiyatında Keşî Şiirleri ve Deniz Folkloru Açısından Okunması

Prof. Dr. Bekir ŞİŞMAN

Karadeniz Yöresinde Folklorik Bir Değer Olarak Hamsi

Doç. Dr. Mehmet Akif KORKMAZ

Mayıs Yedisi Bayramları ve Giresun Ordu Trabzon Kıyı Folklorunda Ritüel - Bereket - Arınma

15.15-15.30: Tartışma

15.30-15.45: Ara

15.45-16.45: 3. Oturum (Ada Oturumu)

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR

Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI- Dr. Öğr. Üyesi Bahadır GÜLDEN

Türkçe Ders Kitaplarında Deniz ve Deniz Kültürü

Prof. Dr. Lindita Khanari LATIFI

Osmanlı Kültürünün Balkan Folkloru ve Özellikle Arnavut Folkloru Üzerindeki Etkileri

Doç. Dr. Songül ÇEK

Sinop'ta Deniz ve Denizcilikle İlgili Geleneksel Halk Bilgisi

16.45-17.00: Tartışma

2. Gün C Salonu (6 Ekim 2023 Cuma)

ULUSLARARASI DENİZ ve KIYI FOLKLORU SEMPOZYUMU

INTERNATIONAL SYMPOSIUM
ON MARINE and COASTAL
FOLKLORE

15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Salonu C salonu

10.00-11.15: 1. Oturum: (Bengi Su Oturumu)

Oturum Bşk.: Prof. Dr. Mohamed JOUILI

Dr. Abdelaziz MUSALLIM

Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR

Uluslararası Deniz ve Sahil Folkloru Araştırmaları ve Kültürel Ekolojik Hareketler

Dr. Manni Abu NAAMA

Doç. Dr. Mustafa Gürbüz BEYDİZ

Talassofobi'nin Mitolojik Temelleriyle Biçimlenen Gemi Süslemeciliği

11.15-11.30: Tartışma

11.30-11.45: Ara

11.45-12.45: 2. Oturum (Kumsal Oturumu)

Oturum Bşk.: Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI

Prof. Dr. Foued LAROUSSE

Insularité, développement durable et écopatrimoine

Prof. Dr. Mohamed JOUILI

The Fish and its symbolism in arabic folk tale and tradition

Dr. Lazhar JOUILI

The Sea Adventures in the Tunisian Popular Youth Songs Related to Illegal Immigration

12.45-13.00: Tartışma

13.00-14.30: Yemek Arası

14.30-15.30: 3. Oturum (Meltem Oturumu)

ULUSLARARASI DENİZ ve KIYI FOLKLORU SEMPOZYUMU

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON MARINE and COASTAL FOLKLORE

Oturum Bşk.: Prof. Dr. Dursun Ali TÖKEL

Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL

Muğla'da Deniz Bayramı

Prof. Dr. Nilgün ÇIBLAK COŞKUN

Meslek Folkloru Bağlamında Mersin Balıkçılarında Gelenekler, İnanç ve Ritüeller

Prof. Dr. Mehmet Ali YOLCU

Çanakkale Kıyı Balıkçılığına Dair Geleneksel Ekolojik Bilgi

Doç. Dr. Mustafa AÇA

Doğu Karadeniz'de Unutulan Bir Balıkçılık Türü İrmakçılık (Havyarcılık) ve 'Gemiler Kalkalm' Türküsü

15.30-15.45: Tartışma

15.45-16.00: Ara

16.00-17.00: 4. Oturum (Kapanış Oturumu)

Oturum Bşk.: Prof. Dr. Faued LAROUSSE- Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL

Dr. Zeki ERASLAN

Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR

Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI

Prof. Dr. Mohamed JOUILI

Prof. Dr. Fatma Ahsen TURAN

Prof. Dr. Dursun Ali TÖKEL

SYMPOSIUM PROGRAMME**ULUSLARARASI
DENİZ ve KIYI FOLKLORU
SEMPOZYUMU****INTERNATIONAL SYMPOSIUM
ON MARINE and COASTAL
FOLKLORE****Day 1: B Hall (October 5, 2023/ Thursday)****15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Hall B Hall****10.00-10.10:** Moment of Silence and National Anthem**10.10-10.20:** Introductory Film on Atatürk Supreme Council and Affiliated Institutions**10.20-11.00: Opening Remarks**

Dr. Zeki ERASLAN - President of Atatürk Culture Center

Prof. Dr. Turhan KAÇAR - Rector of Muğla Sıtkı Koçman University

H.E Ambassador Prof. Dr. Derya ÖRS - President of Atatürk Supreme Council for
Culture, Language and History (In case of his presence)**11.00-11.15: Break****11.15-12.15: First Session (Deniz Session)****Moderator:** Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL

Prof. Dr. Fatma Ahsen TURAN

Sea Baths in the Context of Time and Space

Assoc.Prof. Sibel TURHAN TUNA

Marmaris in the Context of Coastal Folklore

Assoc.Prof. Aysun DURSUN

*Cultural Indicators in the Tale of the Herald Fish***12.15-12.30: Discussion****12.30-14.00: Lunch Break**

ULUSLARARASI DENİZ ve KIYI FOLKLORU SEMPOZYUMU

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON MARINE and COASTAL FOLKLORE

14.00-15.15: Second Session (Kıyı Session)

Moderator: Prof. Dr. Fatma Ahsen TURAN

Prof. Dr. Dursun Ali TÖKEL

Keşti Poems in Diwan Literature and Reading in terms of Marine Folklore

Prof. Dr. Bekir ŞİŞMAN

Anchovy as a Folkloric Value in the Black Sea Region

Assoc.Prof. Mehmet Akif KORKMAZ

Seven of May Festivals and Ritual - Blessing - Purification in Giresun Ordu Trabzon

Coastal Folklore

15.15-15.30: Discussion

15.30-15.45: Break

15.45-16.45: Third Session (Ada Session)

Moderator: Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR

Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI- Asst. Prof. Bahadır GÜLDEN

Sea and Marine Culture in Turkish Textbooks

Prof. Dr. Lindita Khanari LATIFI

The Effects of Ottoman Culture on Balkan Folklore and Albanian Folklore

Assoc.Prof. Songül ÇEK

Traditional Folk Knowledge Related to Sea and Maritime in Sinop

16.45-17.00: Discussion

ULUSLARARASI DENİZ ve KIYI FOLKLORU SEMPOZYUMU

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON MARINE and COASTAL FOLKLORE

Day 2: C Hall (October, 6/ Friday)

15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Hall C Hall

10.00-11.15: First Session: (Bengi Su Session)

Moderator: Prof. Dr. Mohamed JOUILI

Dr. Abdelaziz MUSALLIM

Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR

International Marine and Coastal Folklore Research and Cultural Ecological Movements

Dr. Manni Abu NAAMA

Assoc.Prof. Mustafa Gürbüz BEYDİZ

Ship Decorations Shaped by the Mythological Foundations of Thalassophobia

11.15-11.30: Discussion

11.30-11.45: Break

11.45-12.45: Second Session (Kumsal Session)

Moderator: Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI

Prof. Dr. Foued LAROUSI

Insularité, développement durable et écopatrimoine

Prof. Dr. Mohamed JOUILI

The Fish and its symbolism in arabic folk tale and tradition

Dr. Lazhar JOUILI

The Sea Adventures in the Tunisian Popular Youth Songs Related to Illegal Immigration

12.45-13.00: Discussion

13.00-14.30: Lunch Break

ULUSLARARASI DENİZ ve KIYI FOLKLORU SEMPOZYUMU

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON MARINE and COASTAL FOLKLORE

14.30-15.30: Third Session (Meltem Session)

Moderator: Prof. Dr. Dursun Ali TÖKEL

Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL

Sea Festival in Muğla

Prof. Dr. Nilgün ÇIBLAK COŞKUN

Traditions, Beliefs and Rituals of Mersin Fishermen in the Context of Occupational Folklore

Prof. Dr. Mehmet Ali YOLCU

Traditional Ecological Knowledge on Çanakkale Coastal Fisheries

Assoc.Prof. Mustafa AÇA

A Forgotten Type of Fishing in the Eastern Black Sea Caviar Farming and the Folk Song "Gemiciler Kalkalım"

15.30-15.45: Discussion

15.45-16.00: Break

16.00-17.00: Fourth Session (Closing Session)

Moderator: Prof. Dr. Faued LAROUSSE - Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL

Dr. Zeki ERASLAN

Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR

Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI

Prof. Dr. Mohamed JOUILI

Prof. Dr. Fatma Ahsen TURAN

Prof. Dr. Dursun Ali TÖKEL